

Inleiding

In dit beleidsplan worden de ambities van IVN Oisterwijk voor de komende jaren in beeld gebracht en vertaald in doelstellingen en acties.

Om het beleidsplan 2018-2022 te updaten is er eerst, in mei 2022, een brainstormsessie geweest met de coördinatoren. Samen met het bestuur hebben zij hun mening gegeven over wat er goed gaat, welke punten nog extra aandacht verdienen en welke nieuwe aandachtspunten er zijn. Het bestuur heeft alles nogmaals besproken en haar visie bepaald. Dit heeft geresulteerd in het uiteindelijke beleidsplan, dat ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de Algemene Ledenvergadering op 18 april 2023.

Het eerste deel van het document beschrijft de doelstellingen voor de komende jaren. Het tweede deel geeft aan hoe we deze doelstellingen denken te bereiken. De jaarlijkse voortgang van de realisatie wordt in het jaarverslag opgenomen.

Doelstellingen

Hieronder worden de doelstellingen beschreven die we ons als vereniging stellen. Deze doelstellingen zijn verdeeld in 4 categorieën en worden per categorie verder toegelicht:

- Algemeen
- Leden
- Relaties en plaats in de samenleving
- Activiteiten

Algemeen

IVN Oisterwijk is onderdeel van de landelijke IVN-organisatie en één van de oudste en grootste lokale afdelingen. We kunnen stellen dat we een financieel gezonde vereniging zijn. Als algemene doelstellingen hebben we het volgende geformuleerd:

- Het vergroten van onze kennis van de natuur en het milieu.
- Het overbrengen van onze kennis aan het publiek.
- Een financieel gezonde vereniging blijven.
- Een zo duurzaam mogelijke manier van werken hanteren en uitdragen.
- In de toekomst behouden wat we goed doen en open staan voor de aspecten die beter kunnen.

Toelichting

IVN en daarmee ook IVN Oisterwijk is een natuurvereniging zoals ook Natuurmonumenten, Brabants Landschap, Staatsbosbeheer en anderen. Voor al dit soort verenigingen is biodiversiteit een begrip waar we niet omheen kunnen. Integendeel, al ons handelen is gericht op behouden en waar mogelijk vergroten van de biodiversiteit. Onze doelstellingen zijn dan ook primair hierop gericht.

IVN Oisterwijk probeert dit te bereiken door kennis en bewustzijn te vergroten omdat men pas kan beschermen als men weet wat men wil beschermen. Kennis bij het grote publiek is daarbij onontbeerlijk. Daarnaast zijn er regelmatig projecten die specifiek gericht zijn op de bescherming van soorten

Leden

Onze leden vormen het hart van de vereniging. We hebben echter (net als veel andere verenigingen) te maken met vergrijzing. Ongeveer de helft van alle leden is ouder dan 60 jaar. Bovendien is een groot deel van onze leden nog niet actief betrokken bij de vereniging.

Totaal hebben we nu 567 leden, waarbij de verhouding man-vrouw ongeveer 45/55% is. Ongeveer 42% bevindt zich in de leeftijdsgroep 61-70 jaar en ruim $\frac{3}{4}$ van onze leden zijn tussen de 50 - 80 jaar. Onze leden wonen verspreid over maar liefst 50 verschillende plaatsen.

Groei van het ledenaantal is geen doel op zich, maar een middel om meer mensen te bereiken. Doelstellingen zijn:

- Vasthouden aan het huidige ledenbestand en zo mogelijk meer leden werven in de jongere leeftijdsgroeperingen.
- Een grotere betrokkenheid van leden en donateurs.
- Uitbreiding van activiteiten voor jongeren in de middelbareschoolleeftijd.
- Jongeren meer bij de huidige activiteiten betrekken.
- Een goed natuurgidsenbestand, zowel kwalitatief als kwantitatief.
- Meer aandacht besteden aan de nascholing van gidsen.
- Uitbreiden van het aantal begeleiders voor Scholen in de Natuur.
- Het beter inzetten van de gidsen m.b.t. hun specialisme. Nieuwe gidsen de kans geven om met een ervaren gids mee te lopen, om zo meer ervaring, kennis en gebiedsinformatie op te doen.

Relaties en plaats in de samenleving

Bij het uitvoeren van activiteiten hebben we vaak te maken met andere organisaties. Met sommige hebben we een intensieve relatie, met andere is nauwelijks sprake van een relatie. Verder is de naamsbekendheid van IVN soms een probleem. Veel mensen hebben nog steeds geen idee wat IVN is en wat we doen. Doelstellingen zijn:

- Verbeteren en uitbreiden van relaties met andere organisaties.
- Verwerven van een plaats in de samenleving. IVN wil graag een organisatie worden waar men niet meer om heen kan in Oisterwijk, als het gaat om de natuur.
- Zorgen voor een grotere naamsbekendheid in de gemeente Oisterwijk en daarbuiten.

Activiteiten

IVN Oisterwijk is een actieve vereniging waar veel gebeurt. Met onze publieksactiviteiten bereiken we veel geïnteresseerden, zowel leden als niet-leden. Dat willen we graag zo houden. Ook binnen de vereniging streven we naar een actief klimaat waarin de verschillende werkgroepen zich kunnen ontplooiën, kennis kunnen vermeerderen en tellingen, inventarisaties en andere projecten uit kunnen voeren.

De doelstellingen hiervoor zijn:

- Aanbieden van een gevarieerd aanbod van publieksactiviteiten (lezingen, excursies) voor jong en oud.
- Werkgroepen de mogelijk bieden om tellingen, inventarisaties en andere beschermingsprojecten uit te voeren die de biodiversiteit helpt behouden en zelfs vergroten.
- Zorgen voor een gevarieerd cursusaanbod, met regelmatig nieuwe onderwerpen.
- Meer activiteiten en/of projecten voor alle leden van de vereniging.

- Een goed natuurgidsenbestand, zowel kwalitatief als kwantitatief waarbij aandacht is voor nascholing.
- Uitbreiden van het aantal begeleiders van kinder- en jeugdactiviteiten.
- Het beter inzetten van de gidsen m.b.t. hun specialisme. Nieuwe gidsen de kans geven om met een ervaren gids mee te lopen om zo meer ervaring, kennis en gebiedsinformatie op te doen.

Hoe willen we dit bereiken?

Hieronder wordt beschreven hoe we de genoemde doelstellingen denken te bereiken. We hebben geprobeerd dit zo concreet mogelijk te beschrijven, al is dit lang niet overal even goed mogelijk.

Onderdeel blijven van de landelijke IVN-organisatie

Een regelmatig terugkerend onderwerp van discussie is het nut om onderdeel te zijn van een landelijke organisatie. Per lid dragen we een groot deel van de contributie af. Hoewel erg lastig kwantificeerbaar, is er voldoende toegevoegde waarde om lid te zijn van een landelijke organisatie. Begrijpelijk dat sommige leden de vraag stellen “wat we hiervoor terugkrijgen”, maar IVN Oisterwijk is een IVN-afdeling en zal ook de komende jaren een IVN-afdeling blijven.

Voeren van een gezond (financieel) beleid

Door het voeren van een degelijk financieel beleid zorgen we ervoor een financieel gezonde vereniging te blijven. We streven naar een klein positief saldo bij iedere cursus. Verder moet de exploitatierekening per jaar sluitend zijn, in die zin dat we geen verlies draaien.

Bij vrijwel alle IVN-afdelingen is de contributie hoger dan wat onze leden en donateurs betalen. Omdat de afdracht aan IVN landelijk een vast bedrag is per lid, blijft er naar verhouding minder te besteden over. We streven naar een 50/50 verdeling van de contributie, zodat we per lid hetzelfde bedrag overhouden als hetgeen we afdragen aan het landelijke IVN. Daarnaast zijn er momenteel minder inkomsten door verschillende oorzaken, het lijkt daarom noodzakelijk om in de komende ALV's de verhoging van de contributie op de agenda te zetten.

Het bestuur wil graag onderzoeken of er subsidiemogelijkheden zijn, met name op het gebied van kind- en jeugdactiviteiten.

Daarnaast streven we ernaar dat de afgedragen contributie aan IVN landelijk gelijk wordt aan het deel van de contributie dat we overhouden. Bij de meeste IVN-afdelingen is de contributie hoger dan wat onze leden en donateurs betalen. Het is daarom gerechtvaardigd om in de komende periode de contributie te verhogen.

Het blijvend laten groeien van onze middelen is geen doel. Geld is er om iets mee te doen en om onze doelstellingen te realiseren. De reserves zijn op orde, wat ons in staat stelt de dingen te blijven doen die we nu ook doen. Bovendien is dit een basis voor nieuwe activiteiten.

Verbeteren pr-beleid

Publiciteit is een belangrijk middel om onze doelstellingen te realiseren. Het belang van de traditionele kanalen (geschreven media) moet niet onderschat worden als het gaat om persberichten voor lezingen, excursies en cursussen.

Het is belangrijk om de buitenstaander te laten weten wat we doen. Voor de eigen leden blijven we ook de komende jaren de maandelijkse nieuwsbrief IVNieuwsgierig hanteren. Voor niet-leden zijn

sociale media geschikter. Dit vraagt echter ook om een inspanning vanuit werkgroepen, cursussen en projecten. We streven ernaar om in de toekomst meer kanalen aan te boren die jongeren aanspreken, zoals bijvoorbeeld Instagram.

In 2022 zijn we over gegaan van een eigen website naar eentje onder de vlag van IVN landelijk. In 2022 is IVN landelijk overgestapt naar Wordpress.

Deze overstap verloopt nog niet vlekkeloos en zal de komende tijd nog veel energie vragen. Uiteindelijk streven we naar een moderne website, waar met name niet-leden snel kunnen ontdekken wie we zijn en wat we doen.

Daar waar mogelijk zullen we meedraaien op publiciteitscampagnes van anderen, zoals bijvoorbeeld van IVN landelijk. Ook de promotiestand blijft de komende jaren actief. Omdat het soms lastig is persberichten geplaatst te krijgen, wordt incidenteel gebruik gemaakt van de mogelijkheid kopij tegen betaling te plaatsen met als doel de naamsbekendheid te vergroten en onze lezingen, excursies en cursussen onder de aandacht te brengen. Verder wordt veel gebruik gemaakt van digitale agenda's en weekoverzichten. Om dit mogelijk te maken, wordt jaarlijks geld gereserveerd.

We zijn voor publiciteit deels afhankelijk van de lokale pers (met name: Nieuwsklok, De Uitstraling, Oisterwijk Nieuws, LOVO/MTV en Brabants Dagblad). Het versturen van persberichten alleen is niet voldoende. We bouwen onze relaties met deze partijen steeds verder uit, zodat zij onze boodschap verder kunnen uitdragen zowel digitaal. Hierbij zal een extra accent liggen op het informeren van de bewoners van Haaren aangezien dit dorp sinds 1 januari 2021, na een nieuwe herindeling van gemeenten, tot de gemeente Oisterwijk behoort. Mogelijkheden zijn onder andere Haareneen.nl met gratis agenda op de site en Haarens Klokje. Met deze lokale krant is al enige tijd contact.

Nieuwe cursussen

Een belangrijke manier van het uitdragen van onze boodschap is het geven van cursussen. Veel mensen volgen meer dan één cursus. Een gevarieerd cursusaanbod speelt een belangrijke rol hierin. We streven naar 5 cursussen per jaar en regelmatig een nieuwe cursus. Daarbij moeten we de kwaliteit van cursussen blijven bewaken. Speciale aandacht blijft altijd voor de Basis cursus Natuur. Voor veel mensen is dat de start voor een carrière als actief verenigingslid en daarmee belangrijk voor de vereniging.

In 2022 is er een nieuwe twee jaar durende Natuurgidsenopleiding gestart, met alle afdeling van Het Groene Woud, met uitzondering van IVN Tilburg. Hiermee houden we het aantal gidsen op peil.

Het nascholingsprogramma voor de gidsen dat sinds een aantal jaren loopt, zal worden voortgezet. Het is aan de gidsen zelf om aan te geven op welke gebieden/onderwerpen nascholing gewenst is. Alle gidsen, inclusief de begeleiders van Scholen in de Natuur, mogen hieraan deelnemen.

Leden en werkgroep-overschrijdende activiteiten

In de natuur hangt alles met alles samen. Tussen de verschillende werkgroepen is dat lang niet altijd het geval. Werkgroepen worden uitgedaagd een deel van hun activiteiten te delen met andere werkgroepen en/of alle leden van de vereniging. Je hoeft geen lid te zijn van een werkgroep om aan bepaalde activiteiten deel te mogen nemen. Wel kunnen eigen werkgroepleden voorrang krijgen, (bijvoorbeeld eerste recht van aanmelding) indien het aantal deelnemers aan een maximum gebonden is.

Daarnaast wordt gestreefd om eenmaal per 2 jaar een groter project op te zetten, waar meerdere werkgroepen een bijdrage aan kunnen leveren. Daarbij kan worden gedacht aan bijvoorbeeld het '1000 soorten weekend' in 2018 of een vogel- en zoogdierenquiz georganiseerd door de betreffende werkgroepen. Enerzijds versterkt dit het verenigingsgevoel. Anderzijds is zo'n project een goed

moment om de publiciteit te zoeken. Door er een regelmatig terugkerend gebeuren van te maken wordt het iets om naar uit te kijken, wat ook de nog niet-actieve leden aan kan trekken.

Voor alle leden zijn er werkgroepoverschrijdende activiteiten zoals onder andere het IVN-weekend, de Nieuwjaarsbijeenkomst en de actieve-ledendag, waarbij men elkaar kan leren kennen. In 2024 zal er een dag georganiseerd worden, die vooral gericht is op leden die (nog) niet binnen een werkgroep actief zijn. Ook door werkgroepen een deel van de activiteiten open te laten stellen voor niet-werkgroepleden, wordt de drempel mogelijk lager om zo maar eens keer mee te doen of mee te gaan. Daarnaast streven we ernaar de oude inloopavonden in ere te herstellen en regelmatig een extra activiteit te organiseren voor alle leden.

Nieuwe ideeën hiervoor zijn: een symposium of een schone- natuurdag. Zo'n activiteit kan tevens gelegenheid bieden niet-leden kennis met onze vereniging te laten maken.

Daarnaast is er nog speciaal voor nieuwe leden een jaarlijkse kennismakingsdag. Zo willen we ze kennis laten maken met de werkgroepen en hun betrokkenheid vergroten waardoor het voor deze leden misschien makkelijker wordt de stap naar een actiever lidmaatschap te zetten.

Gezien de samenstelling van het ledenbestand zullen we na moeten denken over activiteiten gericht op leeftijdsgroep 12-20 jaar en 20-40 jaar. Hiervoor zijn momenteel nog geen gerichte plannen.

Wat belangrijk is:

Nagaan bij deskundigen zoals communicatieadviseurs welke activiteiten deze leeftijdsgroep aanspreken en op welke wijze wij ze kunnen bereiken.

Het gaat daarbij zowel om de juiste activiteiten en de frequentie ervan (actief/passief, eenmalig/vast) in combinatie met het inzetten van de meest geschikte communicatiemiddelen.

Hoe sluiten we aan bij de behoefte en wensen van deze leeftijdsgroep? En welke social media en digitale hulpmiddelen kunnen we hierbij gebruiken.

Relaties/plaats in de samenleving

Relaties met andere organisaties bekijken we per geval. Soms is het voldoende van elkaar te weten wat we doen. Soms is het mogelijk intensief samen te werken. Hieronder worden de belangrijkste organisaties vermeld.

- B-team Oisterwijk: we werken meer met hen samen en kunnen elkaar op diverse gebieden versterken. Wij hebben vaak de kennis, zij houden zich wat meer bezig met ruimtelijke ordening en politiek.
- Natuurmonumenten: voortzetten samenwerking op het gebied van aanvragen activiteiten speciaal voor scholen en het uitvoeren van inventarisaties. Het bestuur heeft jaarlijks overleg met de beheerder van het bezoekerscentrum in Oisterwijk en de verantwoordelijke voor communicatie.
- Brabants Landschap: intensievere samenwerking door samen activiteiten te organiseren, zoals Dag van het Landschap, IVN Slootjesdagen en publieksexcursies. Een keer per jaar overleg vanuit het bestuur.
- Natuurpoorten: er wordt incidenteel met de Natuurpoorten samengewerkt. Ook een aantal horecagelegenheden wordt geïnformeerd over de mogelijkheid om arrangementen samen te stellen waar IVN Oisterwijk een bijdrage aan kan leveren. Daarnaast wordt onze folder met het jaarprogramma van lezingen en excursies verspreid bij horeca, op campings en andere geschikte locaties.
- Overige natuurorganisaties: wij staan altijd open voor een samenwerking met een andere natuurorganisaties, om op die manier samen meer te kunnen bereiken. Met de andere IVN-afdelingen uit de regio is regelmatig contact maar we zullen ook de mogelijkheden onderzoeken voor meer contact met andere natuurorganisaties zoals bijvoorbeeld Vereniging Milieu en Natuur Hilvarenbeek.
- Gemeente Oisterwijk: hoewel de relatie met de gemeente al beter is geworden, is er nog ruimte om dit te intensiveren. Belangrijk hierbij is dat we onze beperkingen kennen. Vooral op gebied van kennis en educatie kunnen we een rol spelen, terwijl anderzijds de gemeente ons mogelijk kan

ondersteunen op financieel gebied, bijvoorbeeld door subsidie te verlenen voor activiteiten voor bepaalde groepen zoals kinderen of mensen met een beperking. Op politiek gebied is onze betrokkenheid klein. Wij missen hiervoor de expertise, dergelijke zaken zijn meer op hun plaats bij het B-team of de Brabantse milieufederatie.

- IVN-organisatie: We zijn onderdeel van Regio Het Groene Woud (samen met Oirschot, Tilburg, 's-Hertogenbosch, Son en Breugel, Sint-Oedenrode en Best). Er is 4 keer per jaar overleg met de besturen en IVN Brabant. Ook de vertegenwoordiging naar de Landelijke Raad loopt via deze structuur. Elkaar informeren en daar waar mogelijk van elkaar leren blijven de belangrijkste doelstellingen. Ook biedt de regio ons de mogelijkheid in breder verband een Natuurgidsenopleiding te organiseren.
- Duurzaamheidsvallei en De Groene Parel: ook met deze organisaties wordt al samengewerkt op het gebied van duurzaamheid en milieu. De komende jaren wordt gekeken hoe we dat verder kunnen intensiveren.
- Scouting Oisterwijk: onze jeugdafdeling Natureluurs zou meer kunnen gaan samenwerken met de scouting. Beide hebben diverse raakvlakken.
- Basisschool De Nieuwe Linde: op verzoek van de school worden 4-5 keer per jaar activiteiten buiten in de natuur aangeboden, die aansluiten bij de lesstof.
- Stichting Met je hart: in samenwerking met deze stichting worden gevarieerde groenactiviteiten aangeboden aan mensen die door verschillende omstandigheden dreigen te vereenzamen. Het is een organisatie waar we goed en veel mee samenwerken. Op termijn willen we kijken of er mogelijkheden zijn om vanuit die samenwerking ook meer actieve programma's aan te bieden.
- Amarant en Cello (mensen met een verstandelijke beperking): ook voor deze doelgroep zijn er maandelijks activiteiten. De komende jaren zal worden onderzocht of er mogelijk subsidie te verkrijgen is die kan worden ingezet voor deze doelgroepen.

Duurzaamheid

We vinden het heel belangrijk dat duurzaamheid de komende jaren meer aandacht moet krijgen. We zullen proberen de komende jaren ons gedrag te veranderen. Enerzijds door zelf zo duurzaam mogelijk te werken. Zo kijken we o.a. kritisch naar de hoeveelheid drukwerk die we jaarlijks hebben, met name bij de cursussen. De cursisten van sommige cursussen krijgen hun informatie al (deels) digitaal.

Anderzijds door het als thema meer aandacht te geven bij onze activiteiten. Tenminste één lezing per jaar over dit onderwerp, in iedere cursus minstens een half uur besteden aan het onderwerp en meer aandacht voor duurzaamheid tijdens publieks- en aangevraagde excursies. We streven ernaar om een werkgroep duurzaamheid op te richten, evenals specifieke cursussen op dit gebied. Ook willen we (nog) meer gaan samenwerken met de Duurzaamheidsvallei en de Groene Parel.

Heemtuin

We streven ernaar om de komende periode de heemtuin te realiseren met o.a. inheemse beplanting. In de toekomst zal deze tuin geïntegreerd worden in een project betreffende de Voorste Stroom, waardoor de tuin een natuurlijk onderdeel van de omgeving wordt. We werken hierin nauw samen met het Waterschap. Alle werkgroepen kunnen gebruik gaan maken van de tuin, waardoor er mogelijk meer zal worden samengewerkt.

Ook kan iedere werkgroep in overleg hier een eigen bijdrage leveren zoals bijvoorbeeld een dierenhotel dat niet alleen ruimte biedt aan insecten, maar ook aan de egel, een soort die de laatste jaar is gedecimeerd. Ook de torenvalkenkast die gerealiseerd is door de vogelwerkgroep is een goed voorbeeld.